

ҲАММА ШАНБАЛИККА!

КОММУНИСТИК ШАНБАЛИКЛАР ШУНИНГ УЧУН ҲАМ ЖУДА КАТТА ТАРИХИЙ АҲАМИЯТГА ЭГАДИРКИ, УЛАР БИЗГА ИШЧИЛАРНИНГ МЕҲНАТ УНУМИНИ ОШИРИШДА, ЯНГИ МЕҲНАТ ИНТИЗОМИГА ЎТИШДА, ХЎЖАЛИК ҲАЁТИНИНГ СОЦИАЛИСТИК ШАРОИТЛАРИНИ ЯРАТИШДА ОНГЛИ ВА ИХТИЁРИЙ СУРАТДА ТАШАББУСКОРЛИК ҚИЛАЁТГАНЛИКЛАРИНИ КЎРСАТМОҚДА. (В. И. ЛЕНИН).

БУТЎН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№78 (4284).

17 апрель, 1971 йил

ШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

1971 йилнинг 17 апрели Бетовен мамлакатимизнинг меҳнат солимоносида янги шонли саҳифа бўлиб қолди. Бугун ҳам олиш кунини шайба бўлишига қарамай, она-Ватанимизнинг барча шаҳар ва қишлоқларидаги миллионлаб меҳнаткашлар саюват корхоналари, қурилишлар, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозлардаги ўзларининг иш жойларида бўлишди. Яратувчилар меҳнат кучида жавлон урадилар. Завод ва фабрикалар ишчилари ўз станоклари, дастгоҳларини бошқарадилар, монтажчилар ва бинокорлар қурилиш майдонларида бўлишди, конструкторлар ва лойиҳачилар илмий-тадқиқот ишларини олиб борадилар, қишлоқ меҳнатчилари далада ва фермаalarda меҳнат қиладилар.

Ушбу доҳий Владимир Ильич Ленин васиятларига оғишмай амал қилаётган, у қурсатган йўлдан соғит қадим билан одим ташлаб, коммунистик жамият барпо этиш йўлида олаш шумул-тарихий талабаларга эришяётган, ватанпарварлик туғилган меҳнат урғити қаҳармон, меҳнатсевар, оташлиб ҳаққини ҳаттори обаланини меҳнаткашлари бугун Бутунитифоқ коммунистик шанбадаги бир таи, бир жон бўлиб, зўр уюшқонлик билан қатнашадилар.

Москва ишчиларининг бундан ярим асрдан илгарироқ бошлаган бу ватанпарварлик ташаббуслари — коммунистик шанбаликлар ҳаққинининг ажойиб ағъанасига айланган қолди. Владимир Ильич жаҳонда биринчи социалистик давлат пойтахтида бошланган, кейинчалик бугун мамлакатимиз бўйлаб тарқалган бу олижаноб ҳаракатнинг моҳиятини, келажик жамиятини кўришди. «Узини бил, ўзгани кўй» деган эскилик сарқиларидек ҳалос бўлган, умумини учун жон кўйиладиган, ўз манфаатини умумманфаатига бўйсундирадиган янги, юксак онгли кишини тарбиялашдаги ролини чуқур тушушган эди.

Шунинг учун ҳам ушбу доҳий Москва темир йўлларининг бу ажойиб ташаббусини қурсадчиллик билан маъқуладилар. Ишчиларнинг ҳеч қандай ҳақ олмай ихтиёрий равишда меҳнат қилишига, иш унумдорлигини оширишга қаратилган бу ҳаракатининг келажик порлоқ экинлигини алоҳида таъкидлаб, уна «буёқ почин» деб таърифладилар.

Бу йилги коммунистик шанбаликнинг ўзгачи ҳақиқати ҳаракат ташаббуслари ҳам мослалик саноат ҳодимларидир. Ленин қосмоқони номли автомобиль заводи ишчи-хизматчилари бу ватанпарварлик ҳаракатининг бошланғичи асос содирлар. Янгилик, яхшиликнинг қайоти бўлади деганларидек бу олижаноб ташаббус бугун мамлакатимиз, шу жумладан областимиз шаҳар ва қишлоқлари узра қанот ёйди. Шаҳар ва районлар аҳолилари, барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, муассасалар ишчи-хизматчилари, колхоз ва совхозлар коллективлари бу ташаббусга қатнашадилар қишлоқлари ҳамда

шанбаликда фаол иштирок этишга аҳд қилдилар, шу кунини қилинадиган ишнинг натижаси ҳар қачондан ҳам баракали бўлишини таъминлашга қаратилган конкрет социалистик мажбуриятлар олдилар.

Барча коллективларда шанбаликнинг мазмуни ўтиши учун пухта тайёргарлик қилинди. Қишлоқларда партия, касабасоюз ташкилотлари, совет органлари, хўжалик раҳбарликлари бу тарафдустга бошқом бўлишди, тузилган махсус иттифоқ коммунистик меҳнат байрамига тайёргарликнинг боришини кузатиб турдилар.

Бу йилги коммунистик шанбалик КПСС XXIV съездининг мамлакатимиз экономикасини ривожлантириш, муҳофаа қудратини ошириш, ҳалқимизнинг моддий-маданий турмуш шароитини яхшилашга қаратилган тарихий қарорларидан совет кишилари бениҳол руҳланган, уларнинг меҳнат кўтаринчилигини исил қўрилаган даражада юксакликларга кўтарилган, сўзда қарорлари, янги беш йиллик план Директиваларида белгиланган улуғвор режалар ва вазифаларни тўла-тўқис амалга ошириш учун умумхалқ социалистик мусобақаси ажас олиб кетган бир вазиятга ўтади.

Областимиз шаҳар ва қишлоқларининг юз минглаб меҳнаткашлари шанбаликда қатнашар эканлар, бу билан ўзларининг ҳалқимиз ватанпарварлик ағъанасига содиқ эканликларини яна бир бор намоён қиладилар. Металлургиянинг қулоқ тоғида тулат, нис ва прокат, қончиларини эшелон-эшелонлаб билан ва маъдан, машинасозларини қўллаб турлатуман асбоб-ускуналар, агрегатлар, чеварларини сонсиз-саноксиз газламалар ва кийим-кечалар, энергетикаларнинг миллион киловатт-соатлаб иур ишлаб чиқарадилар, саноатчиларини ҳаммаси бўлиб миллионларча сўмлик саноат маҳсулотлари тайёрлашади. Ватанпарварлар қилинган иш учун ҳақ олмайдилар, уни янги туғилган беш йиллик фондида ўтказадилар. Ўзининглаб меҳнаткашлар ободлаштириш ва қуламанзорлаштириш ишларини ва шаҳар, посёлка ва қишлоқларининг кўркам, овозда бўлишига муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Коммунистик шанбаликнинг ҳартомонлига пухта уюштирилиши, унда областимиз меҳнаткашларининг фаол иштироки этиши совет ҳалқининг социалистик Ватанимиз экономикаси, фан ва маданиятини янгида гуллаб-яшнашнинг, совет кишилари фаронилигини янгида ошириш учун ҳалқимиз олиб бораётган умумий кураш ишига қўшган муносиб ҳиссаси бўлади, уларнинг жонажон Коммунистик партияга, коммунизм идеалларига, ушбу Ленин ишига содиқ эканликларини ифодалайди.

Шанбалик ҳақиқатан ҳам коммунистик меҳнат тантанаси бўлиши, областимизнинг ҳар бир меҳнаткаш беш йилликни мувадатдан илгари бажариши фондида шахсий ҳисса қўшиши! Ҳамма коммунистик шанбаликка!

Доҳиймиз Владимир Ильич Ленин биринчи коммунистик шанбаликда.

(Рассом М. Соколов суратидан ишланган фото репродукция).

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

Оржоникидзе районидagi «Коммунизм» колхозининг пиласкорлари ўтган йили самарали меҳнат қилдилар. Мавжуд 162 кўти кўти уруғини агробиология қондалари асосида парвартишда, давлатга пиланди 8,9 тонна ўрнига 9,6 тонна сифатли пилла топиришти муваффақ бўдилар.

— Бу йилги аҳдими юксак, — дейди колхоз пиллачилар бригадасининг бошлиғи Сиддик Ғармонов, — 165 кўти кўти уруғи боғиб, давлатга 8,9 тонна ўрнига 10 тонна аҳдо сифатли пилла топиришти. Бундай юксак маррани эгаллаш учун астойдил ишлаш лозим. Биз ватанамизни шараф билан ўриллаш учун барча тайёргарчилик ишларини кўрадик.

Дарҳақиқат, колхозда мўл пилла ҳосили етиштириш учун пухта экин тайёрланайти. Барча пилла боғини қондалари ва махсус илал кўти қондалари биланлар, этакерка, печна ва керакли боғча ҳамма нарсаси ҳозирлаб бўлинди. Бундан ташқари, илал кўти қондалари алоҳида эвеналар ташкил қилинди. Бу эвеналарга аввалги йилларда илал кўти

боғиб, мўл ҳосил етиштирган тажрибали пиллачилар бошлиқ этиб тайинланди.

Ҳар кўти илал кўти уруғидан 80—90 килограммга етган хирмон қўтарган Ҳалима Солдинова, Зухра Шодмонова, Мастура Отаёрова, Ортиқ Рўзиёва ва Мухаррам Омиловлар бу йил ҳам ўтган йиллардаги муваффақиятларини такрорлашга сўз бердилар.

Тут баргининг етарли бўлиши мўл пилла етиштиришнинг асосий омилларидан эг муҳимидир. Буни тўла ҳис қилган колхоз пиллакорлари тутзор-

ларни парвартиш қилиш ва қўшмача тут кўчатлари ўтказиш ишларига катта эътибор берилди. Мавжуд 57 гектарли тут плантацияси ҳозиргача 2 марта сугорилди, минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиклантирилди.

Шунингдек, дарах қатор оралари юмшатиб чиқилди. Бундан ташқари ариқ-зовурлар, уватларга 110 минг тулдан эи-бд тут кўчати ўтказилди.

С. МИРЗАЛИЕВ, А. ҚОРАБОВ.

ОБЛАСТЬ ЛЕКТОРЛАРИ КУНИ

Яқинда область партия комитети мажлислар залига 350 дан ортиқ киши — КПСС XXIV съезди делегатлари, олий ўқув юртлири ўқитувчилари, институтлар илмий ҳодимлари, «Билим» жамияти аъзолари, областининг раҳбар ҳодимлари тўпланди. Область партия комитетининг иккинчи секретари Б. М. Истомин йиғилганлар олдига сўзга чиқиб партия XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш юзасидан бажарилиши лозим бўлган вазифалар ҳақида гапирди. Бу учрашувда область партия комитети секретарлари Б. А. Абдураҳмонов ва З. Х. Хўжаев урдоқлар ҳам ҳозир бўдилар.

Шундан сўнг лекторлар областимизнинг район ва шаҳарлари томон қўнаб кетдилар. Улар ишчи ва колхозчилар, экинлар олдига партия съезди ақуналари ҳақида доклад ва лекциялар ўқийдилар.

Кеча областимизнинг шаҳар ва районларидаги барча саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозларда ҳам партия XXIV съезди материалларини юзасидан лекциялар ва докладлар ўқилди. Бу ишга партия комитетларининг 1300 дан ортиқ сийсий докладчилари ва лекторлари, «Билим» жамияти аъзолари жалб этилди.

КПСС XXIV СЪЕЗДИНИНГ ДИРЕКТИВАЛАРИ НАШР ЭТИЛДИ

Сийсий адабиёт нашриёти СССР ҳалқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директиваларини алоҳида брошюра килиб нашр этди. Брошюрада «СССР ҳалқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари» ҳақида КПСС XXIV съезди қабул қилган қарор ҳам аъён қилинди. Бу қарор 1971 йил 9 апрелда Кремлиннинг Съездлар саройида бир овоздан маъқуланган эди. Брошюра кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

ЧИГИТ ЭКИШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Тошкент областининг колхоз ва совхозлари 16 апрелда чигит экиш планини бажардилар.

Ўтган йилга нисбатан уч баравар кўп ерга «Тошкент—1», «Тошкент—2», «Тошкент—3» юқори ҳосили янги нал чигитлар экилди. Жуда кўп майдонларга чигит кенг қаторли усул билан экилди. Бу кўчатларга ишлов беришни ва пахта терилиш кўпроқ механизациялаш имкониятини беради.

Янги беш йилликнинг дастлабки йилида Тошкент пахтакорлари ўтган йилга нисбатан ҳар гектар ердан олинадиган ҳосили 2 центнер оширишга ва жами 400 минг тонна «оқ олтин» етиштиришга қарор қилдилар. Қатор хўжаликларда чигитлар унб чиқди, уларга ишлов бериш бошланди.

(ЎЗТАГ)

ҚАҲРАМОН ЗВЕНОСИДА

БўКА. («Тошкент ҳақиқати» муҳбиридан). СССР Олий Советининг фармонида мувофиқ Бўка районидagi «Бўка» совхозининг комплекс механизациялашган звеноси бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган механизатор Мария Алексеевна Ковалевага ишлаб чиқаришдаги соат катта ютуқлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди. Бу мукофот бўлаклиларини гоил қувонтирди. Ҳам-қашкорларини таърифлагани жуда кўп механизаторлар, пахтакорлар келишди. Буларнинг

ҳаммаси асл пахтакор, қаҳрамоннинг қучига-қуч, ғайратига ғайрат қўшмоқда.

— Мен, — дейди ўртоқ Ковалева, — КПСС XXIV съезди ўз ишига муваффақиятли яқун асаётган қувончли дамларда тақдирландим. Мен бунин барча қўлуқвар пахтакор ва механизаторларга берилган юксак баҳо деб ҳисоблайман. Унвон бизни янада улкан зафарлар кўрилади. Бу мукофот бўлаклиларини гоил қувонтирди. Ҳам-қашкорларини таърифлагани жуда кўп механизаторлар, пахтакорлар келишди. Буларнинг

БИНОКОРЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

ЧИРЧИҚДАГИ 160-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ ўз зиммасига юклатилган вазифани доим сийдиқидан бажармоқда. Давлат планларини бажариш, қурилиш сифатини яхшилаш ва танбархияни арзонлаштиришда яхши қўрсаткичларга эришмоқда.

Бинокорлар шу йилнинг биринчи кварталига ҳам баракали ишлашди. КПСС XXIV съездининг муносиб кўтиб олиш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этишлар Қавртал топиришти 26 мартадан 100,3 процент, март ойи плани аса 110 процент бажарилиди.

Уй-жой қурилиши натижа-

ри ҳам чакки бўлмади. Бу соҳа бўйича биринчи квартал плани тўла адо этилди. Шаҳар меҳнаткашларига майдони 11 минг квадрат метрдан ортиқ янги турар-жойлар соғга қилинди.

Трест коллективни КПСС XXIV съезди шарафига бошланган меҳнат вахтасини йил охиригача давом эттиришга қарор қилди. Беш йилликнинг дастлабки йили биланин мувадатдан илгари бажариш юзасидан янги мажбурият олди. Унда топириқдаги қўшмача бир неча миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш назарда тутилди.

В. ДРОБИШЕВ.

Суратда: пойтахтимиздаги компрессор заводининг илгор машинасозларини кўриб турибсиз. Бу азаматлар партиямиз XXIV съезди шарафига зиммаларига олган мажбуриятни шараф билан адо этишган. Қавртал янги муваффақиятли бажардилар. Завод иттифоқини миқдсдан кенг қулоқ ёзаётган коммунистик шанбаликда ҳам фаол қатнашб завоид билингига-бойлик қўшишга аҳд қилишган.

М. Нуриддинов фотоси.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ЧИГИТ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 16 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобидан)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кулиш ўсиш, учинчи стун — мавсуми бошлан берн.	
Оққўрғон	101,2
Юқори Чирчиқ	100,1
Пискент	4,9
Бекобод	1,5
Янгийўл	3,6
Ўрта Чирчиқ	3,0
Бўка	6,6
Оржоникидзе	4,0
Область бўйича	2,8

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА МАҚКАЖҲОРИ ЭКИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 16 АПРЕЛГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобидан)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — бир кулиш ўсиш, учинчи стун — мавсуми бошлан берн.	
Ўрта Чирчиқ	0,9
Оққўрғон	—
Пискент	3,1
Бекобод	—
Калияни	2,5
Янгийўл	—
Юқори Чирчиқ	—
Бўка	1,0
Оржоникидзе	—
Бўстонлиқ	8,7
Область бўйича	1,0

БИЗ КОММУНИСТИК МЕХНАТ ҒАЛАБАСИГА ЭРИШАМИЗ (В. И. ЛЕНИН)

ХАЁТДА шундай воқеалар бўладики, улар узоқ йиллар оша миллионлар ҳаракатида кишилар қалбига абадий шайди, энг қимматли анъана сифатида асрлардан авлодга мерос бўлиб қолади. Ана шундай буюк воқеалардан бири ақриқимнинг 19-йили баҳорда таваллуд топган аjoyиб янгилик — коммунистик шанбалик эди. Бу янгилик туғилган кунини, уни бошлаб берган олов қалби кишиларни одамлар ҳеч қачон унутмайдилар.

1919 йил, 17 май кунини «Правда» газетасининг биринчи саҳифасида энг сўнгги еттинчи колонкасининг охирида «Революциончиларга шайлаш» сарлавҳали кичкина бир мақола босилиб чиқди. Доҳиймиз В. И. Ленин бу мақолани кўнгил билан ўқиб экан, унинг чекраси ёришиб кетди. Шу аснода у мана шу ҳаёт қатрасида буюк янгиликни кўра олган эди.

Ун қўқизинчи йил баҳоринда авж олаётган меҳнат кўтаринкилиги, ана шу меҳнат симфониясининг икромчилари бўлиш — ишчилар дилига Владимир Ильич алоҳида синчковлик билан қўлоқ соларди. Газетада чоп этилган кичик бир мақоладада улуғвор ишнинг бошланғичини, коммунистик ҳаракатнинг кўртаниги, буюк яратувчилик қобилиятига эга бўлган кунини фақат В. И. Ленингина пайқаган эди. Доҳий бу кундалик фактга янги ҳаёт, чуқур мазмун, уяқан маъно бера олди. Қаердadir темир йўлда бир неча соат текнига ишлаб беришибди... Ишчилар бошлаган бу оддий воқеада пролетариат устозини озод меҳнатнинг янги ҳайқиригини эшитди. Бу ташаббуснинг келажиги нурафшон эканлигини баъорат қила билди.

Биринчи коммунистик шанбалик тарихи мана бундай бўлган эди... 1919 йилнинг 3 апрели. Ишчилар ва қизил аскар депутатлари Москва Совети пленумига селарь Иван Ефимович Бураков тўппа-тўғри Соколинская Горадан жунади. У фақат партияга вагонига кириб, кийимларининг аламшарига. Пленум факулдада эди. Владимир Ильич Лениннинг нутқи сўзларини кутларди.

У маҳалда Москва—Сортировочная депосида сановлигина коммунистлар бор эди. Хайрихоҳлар ҳам улар билан бирга эди. Хайрихоҳлар вақсин партияда йўл эдилар. Ленин бутун қалблари билан бошбешиклар ва Совет ҳукумати тарихининг сибетини қўллаб-қувватладилар.

Селарь Иван Ефимович Бура-

ков коллективнинг сардори эди. У 1917 йил февралда партия сафига кирган, қизил гвардиячи сифатида Октябрь революцияси учун жанг қилган. Урта ёш, узун бўлиб, гавдаси Иван Ефимович жуда сержайрат, иродали, оловқалб, тадбиркор одам эди. Коммунистлар уни партияга раиси ва депо, комиссари қилиб сайлашган эди.

Иван Ефимович пленумдан қайтган, шанба кунини — 5 апрелга партияга мажлисини тайинлади. Шанбада одатда иш соат 2-да тугар эди. Ишдан кейин коммунистлар ва хайрихоҳлар дарҳол мажлисга тўпландилар. Мажлисга келган ҳар бир киши факулдада пленумда нима гап бўлар, ўйлаб кўрайлик, ёш Советлар республикасини ҳалоқатдан қутқарайлик, фронтга ердан берайлик!...

Мажлис давом этар экан, кимдир кириб, комиссарига хабар қилди: Шарқий фронтга жўнаб кетатган Петроград ва Москва кўнглили ишчилари отрядининг эшелонлари станцияга келиб туриб қолибди. Уларни жўнатиб юбориб бўлмастир. Ишга яроқли паровозлар йўқ!

Мажлисда ўтирганлар ўйлаиб қолишди. Мажлис ахли дарҳол паровозларни ремонт қилишга киришиб керак, деб қарор қилди.

— Ўз қўлимиз билан паровозларни ремонтдан чиқармагунча,

бирининг кичириги эшитилди. Мажилист Бабин ўз «қора байр»ниги лшчиларга бошлади. Хамма паровоз томон югурди. Бу вақтда паровоз асосий йўлга чиқиб солдатлар, ярадорлар, болачақлар, аёллар, қариялар билан лик тўла бўлган эшелонга бориб уланди. Коммунистлар паровозни ўраб олдилар. «Интернационал» кўшиги янгради... Коммунистлар изларига қайтар эканлар, қолган икки паровозни ҳам юргизашга аҳд қилдилар.

Депо қаҳрамонлари яна икки марта шанбалик ўтказдилар. Ана шунда комиссар И. Е. Бураков «Биз ўз шанбаликимизни коммунистик деб атаёмиз» деб тақдир кийитди. Хамма рози бўлди.

Москва—Сортировочная депосида бошланган ташаббус тобора кент қулоч ёза бошлади. 7 май кунини Краснопруднида темир йўл бошқармиси коммунистлари йигилишида комиссар И. Е. Бураков коммунистик шанбалик турисиданги ўз тажрибаларини гапириб берди. Атрофдаги район коммунистлари бу ташаббусни хамма жойда қўллаш ҳақида қарор қабул қилдилар.

Уша йилнинг июнь ойида Владимир Ильич ўзининг «Буюк почини ноили бршорасини» эди. И. Е. Бураков қалбига яқин бўлган бу китобни «араклар экин» ҳис ҳаяжонга тўлиб-тошди. Селарь Бураков овозини чинариб китобни ишчиларга ўқиб берди. Бу китобни тиқлаганлар чекрасида фарҳ ва гурур мазлиларди. Хурсанд бўлмай бўладими, ахир! Доҳий китобида уларнинг оддий иш ўзининг буюк ақсини топан эди. Ишчилар ўртоқ Лениннинг зийраклигига, ақл-заковатига қойил қолдилар.

Москва—Сортировочная депосида бошланган ташаббус мана эллик икки йилдирки, хамон қудратли тўлқин бўлиб жамиятимизни тобора ривожлантиришда катта роль ўйнаб келмоқда.

«Коммунистик шанбаликлар шунинг учун ҳам жуда катта тарихий аҳамиятга эгадирки, улар бизга ишчиларнинг меҳнат унумини оширишда, янги меҳнат интизомига ўттишда, ҳўмалик ҳаётининг социалистик шароитларини яратишда онгли ва ихтиёрли сурадта ташаббускорлик қилаётган ишчиларни курсатади», — деб эъзадан эди В. И. Ленин.

Тарих доҳий сўзларининг ниҳояда тўғрилигини минг бор исбот қилди.

Р. УМАРОВ.

ТАРИХ ЛАВҲАЛАРИ

ганини билишни истарди. Паровозлар бригадасининг комиссари, мажилист Яков Кондратьев: — Ўртоқ Ленин нималар дедди! — деб савол ташлаб қолди.

Иван Ефимович доҳий гапларини эслади... Ха... Ленин ҳақ!... Мамлакат оғир аҳволда, республика жар ёқасида, оқ гвардиячилар, интервентчилар уни бўғиб ташлашмоқчи. Халқ ҳаёти аянчли. Очлик, яланғочлик. Озми-қоқат, кийим-кечак етишмади. Санот учун хом ашё йўқ. Транспорти ёмон ишламоқда.

— Биласанми, Кондратьев, — деди И. Е. Бураков, — ўртоқ Ленинни эшитганимизда киши вужудда жуда улкан олов тўлқини кўтарилиб кетади, куч-ғайратга тўлиб кетасан... Иван Ефимович В. И. Лениннинг пленумда айтган гапларини йигилишларга олқазди. Мамлакат бошига қандай оғир кун тушганини тушутирди. «Факат мана шу ишчилар, факат мана шу бизнинг илгор отрядимиз бизларга ердан бера оладилар, деди ўртоқ Ленин, — гапида давом этарди комиссар, — дедим, ўртоқ Ленин бизларга ишонди, сунади. У сизлар билан маслаҳатлашмоқда, ўртоқлар. Келинг-

станциядаги эшелонларни фронтга жўнатушга киши тўхтатмай, — дейишди ишчилар. «Бўш келма, ишчилар сини! — деди И. Е. Бураков, — бизнинг доҳий миз ва ўртоғимиз Владимир Ленин айтганидек, биз қанчалик оз бўлсак, шунчалик кўп талаб қилинади!»

Коммунистлар икки бригадга бўлинишди. Бирига Иван Ефимович Бураков, иккинчисига Андрей Иванович Усачев раҳбарлик қилишадиган бўлди. Совуқ ҳолда ремонт қилиш учун бир неча «кизица», «кевенка», «овечка» деб аталадиган паровозларни танлашди. Ишчилар энг шинариб ишга киришдилар. Улар Каракчев, М. Кабанов, Гарлупин, Павлов, Бураков, Наберстов, Петров, Апуткин, П. Кабанов, Славков, Кондратьев, Усачев, Сидельников, Шатков, Кабановлардан иборат ўн беш киши эди.

Тун. Бутун депода ёлғиз кери сини фонуси ёниб турбди. Изгирин шомол нафас олгани кўй-мади. Совуқдан қўллар аранг қовушди. Қорин оч... Аммо депо бўлаб «Варшавянка» кўшиги селдолари таралмоқда. Одамлар гайрат билан ишлашарди. Эртабабга яқин паровозлардан

ОТАЛАР ИЗИДАН

Улуғ пролетар ёвузчиси Максим Горький, барча қувончларнинг манбаи меҳнатдир, деган эди. Ҳақиқатан ҳам ҳаёлод меҳнат кишининг улугъайди, бахтиёр қилди. Шунинг учун ҳам биз ўнгиқларимизни меҳнатсеварлик руҳида тарбиялашга алоҳида аҳамият бермоқдамиз.

Апрель ойи мактабимиз педагогик коллективини ва ўқувчиларни учун парбдор ойи, деб эълон қилинди. Биз районимиздаги бир қатор мактаблар билан социалистик мусобақа боғлаганимиз. Мусобақа шартномасига мувофиқ, билим ўқоғи территорияларида сўлим бөг барпо этиш, ремонт ишларини муддатидан илгари тугатлашимиз керак.

Бу борада дастлабки ижобий натижалар қўлга киритилди. Бу ишда алоҳида намуна кўрсатган синфлар 1, 2 ва 3-даражали мунофотлар билан тақдирланди.

Меҳнатсевар ўқувчиларимиз умумхалқ ҳашари арасида қатор ишларни амалга оширдилар. Ўқувчилар кучи билан билим ўқоғи боғига гул, мевали ва манзарали кўчатлар ўтказилди. Доний баҳор ранжи бўлган арчалор барпо этилди. Қўчат ва ниҳоллар билан таъмилялаш Кирова номида колхоз ва Р. П. Шредер номидаги бодоринлик, янпичлик ва уауичлик институтини бизга яқиндан ёрдам бердилар.

А. АБДУРАХИМОВ,
Оржоникиде райондаги 37-мактабнинг директори.
А. СУЛАЙМОНОВ,
мактаб директорининг хўнадин ишлари бўйича уринбосари.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Москвадаги Ленин комсомолни номиданги автомобил заводидаги шанбалик ўтказиш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусини трестимиз коллективини билишчилар қаторида қўллаб-қувватлаган эди. 17 апрель кунини бинокорларимиз уюшқоқлик билан коммунистик шанбаликда қатнашдилар. Шу кунини ихтисослаштирилган ва механизацияланган паррандачиллик комбинати курилишида пардозлаш ишлари олиб борилади.

Шанбаликда фанат тежалган материаллар ҳисобига меҳнат қилинади.

«Жилетрой» бошқармаси ва 1-2-3-қўйма механизацияланган колоннлар 225-223-УНР коллективлари меҳнат фронтида бошқаларга ўрнатқўрсатишди. Шу кунга тўлаиладиган иш ҳақи сўз тўлаилича беш иллик фондида тошинирилади.

Х. НУЛДОШЕВА,
Чириндаги 160-курналиш трести курувачисини.

ОЛИЙҲИММАТ КИШИЛАР

Тарихий анъанага айланиб қолган шанбаликни азим пойтахтимизнинг барча ишчилари қатори Октябрь райони меҳнаткашлари ҳам қизгин тайёргарлик кўрган ҳолда келдилар.

Завод ва фабрикалар, мактаб ва олий ўқув юртиларида, қурилиш майдонларида, хулас ҳамма ерда каттадан-кичик бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қўчига отланадилар бутун. Шу кеча-кундузда районимиз территориясида жойлашган барча корхона ва муассасалар, ўқув юртилари ва ташкилотларда КПСС XXIV съезди материалларини ўрганиш, уларни пропаганда қилиш қизгин тус олди. Бу меҳнаткашлар куч-ғайратини янада юксалтирди.

Қўли гул бадини қамтачиларимиз, 159-курналиш трести бунёдкорлари, 2512-автокотолна ишчи-хизматчилари ва бошқа корхоналар коллективлари бутун итисод қилишган маҳсулотлар ҳисобига ишладилар ва ундан тушган даромадини тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказадилар.

1919 йилнинг 5 апрелида

Қозон темир йўзининг Москва-Сортировочная депоси ишчи-хизматчилари бошлаб берган ҳафта В. И. Ленин таъбирига кўра «Коммунистик меҳнат таътанасига» айланди бу умумхалқ ҳаракатида райондаги санот корхоналари коллективлари билан бир қаторда барча маҳалла меҳнаткашлари ҳам фаол қатнашадилар.

Коммунистик шанбаликни намунали ўтказиш, бажариладиган ишларни координациялаш мақсидига район партия комитети ҳузурида 18 кишидан иборат штаб тузилди. Унга район партия комитети, район икромал комитети, корхона, муассаса, ташкилот олий ва ўрта ўқув юртиларининг раҳбарлари, маъсул ходимлари жалб этилди.

Бутунги шанбаликда Тошкент политехника институтини, қурилиш техникумининг 300 дин ортиқ студентини қурилиш майдонларида бинокорлар билан елкама-елка туриб ишладилар.

Маълумки, Октябрь райони шахримиздаги йирик районлардан. Унда ўнлаб ташкилот, му-

ассаса, корхона, мактаб ва турар жой масканлари, маданият ва истироҳат боғлари жойлашган. Халқ ҳўжалиги институтини, қурилиш техникумининг мингдан ортиқ студентлари, педагогика билимлари иллий-текишириш институтини, «Итраспецстрой» трестининг юзлаб ишчи-хизматчилари пойтахтимиз кўрнги ҳисобланган Ленин комсомолни номиданги маданият ва истироҳат боғига кириб, бөг ҳўалисини тозалайдилар, ҳўебон ҳафтада сўғориш шаҳобчаларини тартибга келтирадилар, қўл қорғоқлари ва чўмилиш жойларини текислайдилар.

Марказий «Пахтакор» стадиони, «Ешилк» манежи, Санъат саройи атрофлари ҳашарчилар билан гажуулашди.

Район партия комитети умумхалқ ҳашарини уюшқоқлик билан ўтказиш мақсидига зарур бўлган барча чора ва тадбирларни кўриб қўйди. Жўмладан, тўпланган аҳлат ва чиқиндиларни ўз вақтида ташиб кетиш учун 50 дан ортиқ автомашина, ўнлаб автокран ҳамда жойларини текислаш учун бир неча бульдозер ажратилди.

Бутун район территориясида қайси бир корхона, муассаса ва маҳаллаларга борманг, шанбаликнинг уюшқоқлик билан бораётгани устидан чиқасиз. Айниқса, «Вешайрагоҳ» массивидаги «Удьянов» маҳалласи (маҳалла комитети раиси ўртоқ Р. Масҳаров) меҳнаткашлари ҳўимати мағтовга арзишмоқда. Бу ерда ҳар шанба ва лшанба кўнлари ҳашар уюштириш, йўл, қўчалар, ариқларини тартибга келтириш одат тусига кириб қолган. Бутун ҳам эрта тонгдан оқ шўх музика селдолари остида кишилар шанбаликни бошлаб юборадилар. Бундай намунали маҳаллалар районимизда талайгина.

Районимиз-фаҳриниз. Унга таширф бўйирган ҳар бир киши шинам, гўзал бинокорлар, равоқ ва олода йўлчаларини, ақлобйи кўчалар ақиб турган ҳўебонларимизни кўриб завқлансин. Шунинг учун ҳам ҳамма-шанбалик!

В. ЗОЛОТИХ,
Октябрь райони партия комитетининг яқиничи секретари.

ШАҲАРНИ кўламазорлаштириш ва ёсимликларни ихоталаи идорасининг коллективни Революция ҳўебон атрофларига раиғ-барам гуллар ўтказишмоқда. Суратда: биринчи участканинг кўламазорлаштириш бригадаси ишчилари Г. Серяпова ҳамда М. Содиқхўжаевалар гул қўчатлари ўтказишмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

БИР ЖОН—БИР ТАН БЎЛИБ

Шанбалик арафасида ишчиларнинг мингиги бўлиб ўтди. Мингдан сўзга чиққан машинаселар 17 апрель кунини бир жон-бир тан бўлиб, ленинча шанбаликда иштирок этмакларини маълум қилдилар. Шундан сўнг қабул қилинган мурожаатда 17 апрель зарбдор меҳнат кунини, деб эълон қилинди.

Дастлабки ҳисоб-китоблар бўйича, бутун 900 дан ортиқ ишчи ўз станогини олдида туриши керак. Қисқана мингданан сўнг ҳамма ўз меҳнат постига томон йўл олади.

Бутун қилладиган ишларимиз кўп. Корхона территорияси ҳўиз катта қурилиш майдонига айланган. Янги қўшмақтин ижнерерлик корпусидаги асосий қурилиш-монтаж ишлари тугуланди. Идора ходимлари бутун бинокорлар ёнида туриб корпус теварақ-атрофини чиқиндилардан тозалашда қатнашадилар. Эрта баҳорда ўтқизилган ниҳолларга ишлов берадилар. Завод ҳўалисини ободонлаштиришга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Шуниси қувончлики, корхонамиз ишчилари, ҳар бир тарихий кўнни меҳнатда қувончли ютуқлар билан кўтиб олишга одатланмоқдалар. Партиямиз XXIV съезди арафасида биз биринчи квартал планини муваффақиятли адо эт-

ган эдик. Қўшимча равишда 780 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди. Меҳнат унумдорлиги 7 процент ошди. ИОТ планлари ва рационализаторлик тақдирларининг ишлаб чиқаришга жўрий этилиши тўғрйли селкам 40 минг сўмлик хом ашё тежаб қолди.

Апрель ойининг биринчи яқин плани ҳам корхонада муваффақиятли бажарилиди. Қўво, асбосозлик цехлари, марказий лаборатория коллективлари бу ютуқларга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Л. Жуков, Н. Набиров, Ш. Баракоев ўртоқлар бугун ҳам зарбдор суръатлар билан меҳнат қилиб, эришилган муваффақиятлар кўлами янада кенгайтиришга сўз берадилар.

Шанбаликни ўтказиш бўйича ўзигилан комиссия 17 апрель кунини ишининг қандай бораётганилигини кузатиб туради. Меҳнатда ўзини кўрсатаётган машинаселарнинг расмлари ўша кўниёқ фотопитринага қўйилади. Илгорларга ғиммеллар тақдим этилади. Бу тадбирлар шанбаликни янада уюшқоқлик билан ўттишига хизмат қилади.

А. СЕМИН,
Тошкент экскаватор заводи касаба союзулари комитетининг раиси.

АНЪАНАГА СОДИҚЛИК

Республикамиз қочегарасини—Ангрн шаҳар қончилари, бинокорлари, энергетиклари, транспортчилари, барча меҳнаткашлари бутун маълакатимиздаги каби бутун эрта тонгдан омавий шанбаликка чинадилар. Чўки улар Москвадаги Ленин комсомолни номида автомобил заводи коллективининг 17 апрелда коммунистик шанбалик ўтказиш юзасидан бошлаган ташаббусларига бажонудли қўшилишган эди.

Барча санот корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, муассасалар коллективлари бу ватанпарварлик ҳаракатида қатнашган рекаларини тузишди. Асарият коллективлар шу кунини тежалган материал ва хом ашё ҳисобига қўшимча маҳсулотлар ишлаб чиқаришга қарор қилишган.

Шаҳар бўйича корхона ва ташкилотларда шанбаликни ўтказиш юзасидан штаблар ташини этқиди. Бу штаблар коммунистик меҳнат таътанасини яна бир бор намоийш қилувиш, шаҳаримизнинг ҳақимиз ва таштпарварлик анъаналарига со-

диқ эканлигини қўрсатувчи шанбаликка тайёргарликнинг боришини кузатиб турдилар.

Ангрнликлар КПСС XXIV съездини муносиб кўтиб олиш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини барча қўрсаткичлар бўйича муваффақиятли адо этишди. Биринчи квартал плани муддатидан илгари бажарилиди. Қўшимча унларча минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қончилар, бинокорлар социалистик мусобақани олдида боришди. Давлат планлари ва мажбуриятларини бажаришда бошқаларга ўрнак бўлишди.

Шойли партияимизнинг шу съезди тарихий қарорларидан бениҳоя руҳланган шаҳар меҳнаткашлари қўзда турганидан бўй ютуқларини янада мустаҳкамлаш учун курашини қилишди, коммунистик шанбаликка вухта тайёргарлик қурдилар. Шу кунини деярли 55 минг киши ўзининг меҳнат ностида бўлади. Шаҳарни ободонлаштириш, кўламазорлаштириш, санитария-гигиена ҳўлатини яхшилаш ишларида қатнашди, қурилиш

объектларида бинокорлар билан ёнма-ён туриб меҳнат қилди.

Шахтёрлар шаҳарда биринчилар қатори москвалинлар ташаббусига қўшилишган эди. Улар шанбаликда 10,5 минг тонна кўмир қазиб чиқаришди. Айниқса, кўмир разрезини коллективининг ҳўимати катта. Разрез коллективни шанбаликда халқ ҳўжалиги аҳтўнеларини учун 9 минг тоннага яқин «қора олтин» етказиб беришга аҳд қилганлар. Тушган маблаг беш иллик фондида ўтказилади.

Керамиза комбинати коллективининг ҳам режалари чакки элас. Корхонанинг барча ишчи-хизматчилари шанбаликда фаол иштирок этишди. Иш кун давомида 3 минг квадрат метрдан ортиқ турли-туман керамикани илталарини ишлаб чиқаришда ва қурилишларга етказиб беришда бажаришди. Ишдан бўй бўлган хизматчилар, бошқарма ходимлари корхона территориясини ободонлаштириш билан шуғулланишди. Юзлаб туп дарахт қўчатлари, гуллар экишди.

Шаҳардаги бинокорлик материаллари комбинати ишчи-хизматчилари шанбаликда қазини билан 250 тонна цемент ишлаб чиқариш ниятидавар. Ёншт заводи коллективни эса 75 минг дона ёншт тайёрлашди. Темир-бетон буюмлари корхоналари коллективлари шу кунини 900 кубометрга яқин турли-туман конструкциялар ишлаб чиқаришда ва буюртмачиларга юборишди.

Коп устимни очини разрезини, юк ортинги транспорт бошқармасини, давлат район электр станциясини, «Узбекшахтострой» трести бошқармалари ва корхоналарининг коллективлари ҳам шанбаликда катта ҳаждаги ишларни бажаришди ва шу кунини кўнган иш ҳақини беш йиллик фондида беришди.

Шанбаликда шаҳарни ободонлаштиришда ишлаган меҳнаткаш қатнашадилар. Шу кунини 36 минг туп дарахт қўчат ўтқазилди, илти-янги гулзорлар, хўебонлар барпо этилади.

М. МАХМУДОВ.

1970 йил 15 январдаги БУТУНИТТИФОҚ АҲОЛИ РЎЙХАТИ МАЪЛУМОТЛАРИГА КЎРА СССР АҲОЛИСИНИНГ ЁШ СТРУКТУРАСИ, БИЛИМ ДАРАЖАСИ, МИЛЛИЙ СОСТАВИ, ТИЛИ ВА ТИРИКЧИЛИК МАНБАЛАРИ ТЎҒРИСИДА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Аҳоли рўйхатининг дастлабки қисқача январи 1970 йил апрелида матбуотда эълон қилинган эди. Ҳозирги вақтда СССР Марказий Статистика Бошқармаси рўйхат асосий январи бўлиб, биринчи навбат қисмини ишлаб бўлди. Бу январи аҳолининг яниси, ёши, никоҳда туриши, билими, миллати, тили ва тирикчилиги манбаларини характерлайди.

Совет Иттифоқининг маъжуд жами аҳолиси аниқланган маълумотларга кўра 1970 йил 15 январда 241 720 134 киши, шу жумладан эркаклар 111 399 377 киши ва хотин-қизлар 130 320 757 кишидан иборат бўлган; шаҳар аҳолиси 135 991 514 киши, қишлоқ аҳолиси 105 728 620 киши.

Ҳозирги чегараларда мамлакат шаҳар ва қишлоқ аҳолиси сонининг ўзгарганлиги ҳақидаги маълумотлар қуйидагича:

Жами аҳоли (миллион киши)	Шу жумладан		Жами аҳолига нисбатан процент ҳисобда	
	Шаҳар аҳолиси	Қишлоқ аҳолиси	Шаҳар аҳолиси	Қишлоқ аҳолиси
1913 йил	159.2	28.5	130.7	18.8
1939 йил	190.7	60.4	130.3	32.6
1959 йил	208.8	100.0	108.8	48.5
1970 йил	241.7	136.0	105.7	44.4

1959 йилдан 1969 йилгача ўтган давр ичида шаҳарларда аҳолининг ўн бир йил мобайнида 14,6 миллион нафар табиий кўпайиши ҳисобига, 5 миллион аҳолиси бўлган қишлоқ пунктларининг шаҳарларга айлантирилиши ҳисобига ва 18 миллиондан ортиқ қишлоқ аҳолисининг шаҳарга ўтганлиги ҳисобига шаҳар аҳолиси 36 миллион киши кўпайди. Қишлоқ аҳолисининг шаҳарга ўтиши саноат ишлаб қурилишининг анча ўсиши билан боғланган бўлиб, социалистик қишлоқ хўжалигидаги меҳнатив механизациялаш даражаси ошганлиги ва меҳнат унумдорлиги кўтарилганлиги туфайли содир бўлди.

Шу давр ичида қишлоқ жойларда аҳолининг табиий кўпайиши 18 миллиондан ортиқроқ бўлди, бироқ юқорида кўрсатилган сабабларга кўра қишлоқ аҳолиси кўпаймади, балки 3 миллион киши камайди.

Кейинги вақтларда ўтказилган аҳоли рўйхатлари ўртасидаги давр ичида иттифоқдош республикалар аҳолиси қуйидагича ўзгарди:

Аҳоли сони (мильон киши ҳисобда)	1939 йил 15 январда		1970 йил 15 январда	
	1939 йил 15 январда	1970 йил 15 январда	1939 йил 15 январда	1970 йил 15 январда
СССР	208827	241720	116	116
РСФСР	117534	130079	111	111
Украина ССР	41369	47126	113	113
Белоруссия ССР	8026	9002	112	112
Ўзбекистон ССР	3261	11960	145	145
Қозғистон ССР	9153	12849	146	146
Грузия ССР	4044	4686	116	116
Озарбайжон ССР	3698	5117	138	138
Литва ССР	2711	3128	115	115
Молдавия ССР	2885	3569	124	124
Латвия ССР	2093	2264	113	113
Қирғизистон ССР	2066	2933	142	142
Тожикистон ССР	1881	2900	146	146
Арманистон ССР	1763	2492	141	141
Туркменистон ССР	1516	2159	142	142
Эстония ССР	1197	1356	113	113

СССР аҳолисининг ёш структурасининг ўзгариши таъри сидаги маълумотлар қуйидагилардан иборат:	1939 йил 15 январда		1970 йил 15 январда	
	1939 йил 15 январда	1970 йил 15 январда	1939 йил 15 январда	1970 йил 15 январда
Жами аҳоли	190678	208827	241720	100.0
шу жумладан:				
0—4 ёш	23716	24334	20510	12.4
5—9 ёш	19760	22029	24476	10.4
10—14 ёш	28366	17183	29724	14.9
15—19 ёш	18029	14675	17263	6.8
20—24 ёш	15786	20343	17105	8.3
25—29 ёш	18520	18190	13770	9.7
30—34 ёш	15598	18999	21145	8.2
35—39 ёш	12958	11590	16594	6.8
40—44 ёш	9603	10408	19003	5.0
45—49 ёш	7776	12264	12256	4.1
50—54 ёш	6636	10447	9078	3.5
55—59 ёш	5897	8699	12013	3.1
60—69 ёш	8335	11736	17595	4.5
70 ёш ва ундан юқори	4462	7972	10919	2.3

Жами аҳоли ўртасида меҳнатга лаёқатли ёшдаги кишилар (эркак- лар 16—59 ёш, хотин- қизлар 16—54 ёш)	1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами аҳоли	190678	208827	241720	100.0
шу жумладан:				
0—4 ёш	23716	24334	20510	12.4
5—9 ёш	19760	22029	24476	10.4
10—14 ёш	28366	17183	29724	14.9
15—19 ёш	18029	14675	17263	6.8
20—24 ёш	15786	20343	17105	8.3
25—29 ёш	18520	18190	13770	9.7
30—34 ёш	15598	18999	21145	8.2
35—39 ёш	12958	11590	16594	6.8
40—44 ёш	9603	10408	19003	5.0
45—49 ёш	7776	12264	12256	4.1
50—54 ёш	6636	10447	9078	3.5
55—59 ёш	5897	8699	12013	3.1
60—69 ёш	8335	11736	17595	4.5
70 ёш ва ундан юқори	4462	7972	10919	2.3

102241 118822 130487 53.6 57.4 54.0

Қуйида айрим ёш гуруҳлари бўйича эркаклар ва хотин-қизларнинг сони тўғрисидаги маълумотлар келтирилади.

1970 йил 15 январдаги сони (мильон киши)	Шу ёшдаги ҳар 1000 хотин-қизга нисбатан эркаклар сони		1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами аҳоли	111399	130321	921	819	855	
шу жумладан:						
0—4 ёш	10435	10075	1020	1040	1036	
5—9 ёш	12475	12001	997	1035	1039	
10—14 ёш	15145	14579	1006	1037	1039	
15—19 ёш	8810	8453	955	1002	1042	
20—24 ёш	8327	8478	937	978	979	
25—29 ёш	6813	6957	983	982	989	
30—34 ёш	10408	10737	988	821	963	
35—39 ёш	8140	8454	875	624	855	
40—44 ёш	8759	10244	867	624	631	
45—49 ёш	4744	7512	833	623	607	
50—54 ёш	3430	5648	828	502	552	
55—59 ёш	4273	7740	656	502	507	
60—69 ёш	5922	11673	688	537	507	
70 ёш ва ундан юқори	3288	7631	595	468	431	

Жами аҳоли таъри сидаги маълумотлар қуйидагилардан иборат:	1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами аҳоли	111399	130321	921	819
шу жумладан:				
0—4 ёш	10435	10075	1020	1040
5—9 ёш	12475	12001	997	1035
10—14 ёш	15145	14579	1006	1037
15—19 ёш	8810	8453	955	1002
20—24 ёш	8327	8478	937	978
25—29 ёш	6813	6957	983	982
30—34 ёш	10408	10737	988	821
35—39 ёш	8140	8454	875	624
40—44 ёш	8759	10244	867	624
45—49 ёш	4744	7512	833	623
50—54 ёш	3430	5648	828	502
55—59 ёш	4273	7740	656	502
60—69 ёш	5922	11673	688	537
70 ёш ва ундан юқори	3288	7631	595	468

Жами аҳоли таъри сидаги маълумотлар қуйидагилардан иборат:	1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами аҳоли	111399	130321	921	819
шу жумладан:				
0—4 ёш	10435	10075	1020	1040
5—9 ёш	12475	12001	997	1035
10—14 ёш	15145	14579	1006	1037
15—19 ёш	8810	8453	955	1002
20—24 ёш	8327	8478	937	978
25—29 ёш	6813	6957	983	982
30—34 ёш	10408	10737	988	821
35—39 ёш	8140	8454	875	624
40—44 ёш	8759	10244	867	624
45—49 ёш	4744	7512	833	623
50—54 ёш	3430	5648	828	502
55—59 ёш	4273	7740	656	502
60—69 ёш	5922	11673	688	537
70 ёш ва ундан юқори	3288	7631	595	468

Эркаклар билан хотин-қизлар сони ўртасидаги тафовут аста-секин камайиб бормоқда: 1959 йилда жами аҳоли орасида хотин-қизлар эркакларга қараганда 20,7 миллион киши кўп эди, 1970 йилда эса 18,9 миллион киши кўп; 43 ёшгача бўлган (43 ёшдагилар ҳам қўшиб ҳисобланган) хотин-қизлар эркаклардан 5,5 миллион киши кўп бўлган эди, ҳозир эса шу ёшдаги эркаклар билан хотин-қизлар сони барабар бўлиб қолди.

1970 йилда СССРда 107,2 миллион эркак ва аёл никоҳда турди, қолбуки, 1959 йилда 86,5 миллион ва 1939 йилда 76,6 миллион эркак ва аёл никоҳда турган эди. Никоҳда турувчилар сони 1959 йилга нисбатан 23,8 процент кўпайди, шу билан бирга никоҳда турувчи аёллар шу вақт ичида 19 ёшдан бошлаб ҳамма ёшдаги гуруҳларда кўпайди.

1970 йилда ҳар миң эркакдан 722 киши, ҳар миң аёлдан 579 киши никоҳда турди. Никоҳда турувчи аёлларнинг эркакларга нисбатан улуши мамлакат хотин-қизларининг эркаклардан кўпчилиги билан изоҳланади (юқорида айтилганидек, рўйхат вақтида 111,4 миллион эркак ва 130,3 миллион хотин-қиз бўлган).

Революциядан аввал Россияда аҳолининг деярли тўртдан уч қисми саводсиз эди. Узоқ Шимо, Ўрта Осиё ва мамлакат бошқа чекма ўлкаларининг халқлари деярли ёлпасиз саводсиз эди. Мамлакат аҳолисининг 80 процентидан ортигини ташкил этган қишлоқ аҳолисининг саводи шаҳар аҳолисининг саводидан анча паст эди. Қишлоқдаги эркаклар орасида саводхонлик даражаси шаҳардагилардан салкам икки баравар, хотин-қизлар орасида эса 3,7 баравар паст эди. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида саводсизлигини тугатиш тадбирлари амалга оширилганлиги натижасида 1926 йилнинг охиригача келиб, саводхон аҳоли проценти қариб икки баравар кўпайди. 1959 йил рўйхати вақтида 9 ёшдан 49 ёшгача бўлган шаҳар аҳолисининг 98,7 проценти ва қишлоқ аҳолисининг 98,2 проценти саводхон эди, яъни шаҳар аҳолиси билан қишлоқ аҳолисининг саводхонлик даражасида тафовут ўша вақтдаги деярли батамом тугатилган эди. 1970 йилда шу ёшдаги атиги 170 миң эркак ва 269 миң хотин-қиз саводсиз эканлиги ҳисобга олиниди, уларнинг кўпчилиги иқсмоний камчиликлари ёки сурункали дарда қаллиганликлари сабабли мактабга қатнай олмайдиган кишилардир. Ҳамма иттифоқдош республикаларда саводсизлик тугатилди.

Мамлакатда саводсизлик тугатилиши билан бирга олий ва ўрта маълумотли кишилар сони анча кўпайди. Чувончи, Тожикистон, Қирғизистон, Ўзбекистон, Туркменистон, Молдавия, Қозғистон Совет Социалистик Республикалари аҳолисининг ва Узоқ Шимол халқларининг маълумот даражаси анча юксак суръатлар билан ўсди.

СССР аҳолисининг маълумот даражаси тўхтовсиз ошиб бормоқда.

Олий ва ўрта маълумотли кишилар сонидagi ўзгариш тўғрисидаги маълумотлар қуйидагича:

Олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқ- сиз) маълумотли.	1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами кишилар	58708	95046	162	361
Ишловчи аҳоли орасида олий ва ўрта маълумотли кишилар ҳиссаси янада кўпроқ ортиди.				

Миллий 1939 йил	1970 йил		1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами кишилар	58708	95046	162	361	483	
Ишловчи аҳоли орасида олий ва ўрта маълумотли кишилар ҳиссаси янада кўпроқ ортиди.						

Миллий 1939 йил	1970 йил		1939 йил		1970 йил	
	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил	1939 йил	1970 йил
Жами кишилар	58708	95046	162	361	483	
Ишловчи аҳоли орасида олий ва ўрта маълумотли кишилар ҳиссаси янада кўпроқ ортиди.						

Айни вақтда ишловчи аҳоли орасида бошланғич ҳамда тўлиқсиз етти йиллик ва саккиз йиллик маълумотли кишилар ҳиссаси 1959 йилдаги 33 процентдан 1970 йилда 25 процентгача камайди ва бошланғич маълумотдан ҳам маълумотга эга бўлган кишилар ҳиссаси 24 процентдан 10 процентгача камайди.

Эркаклар ва хотин-қизлар орасида олий ва ўрта маълумотли кишилар ҳиссаси бир-бирига яқинлашмоқда, ишлаб турган эркаклар ва хотин-қизлар орасида олий ва ўрта маълумотли кишилар ҳиссаси эса амалда барабар бўлиб қолди.

1970 йил охирига келиб ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) ҳамда олий маълумотли кишилар ҳиссаси шаҳарларда ишлаб турган аҳолининг тўртдан уч қисмига, қишлоқларда эса ярмидан ҳам ошиб кетди.

Иттифоқдош республикалар бўйича аҳолининг маълумот даражаси қуйидагича ўзгарди:

10 ёшдаги ва ундан юқори ёшдаги ҳар 1000 аҳо- ли қиссига олин ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумот- ли кишилар	Ишлаб турган ҳар 1000 киши қис- сига олин ўрта (тўлиқ ва тў- лиқсиз) маълумот- ли кишилар
--	--

ГУЗАЛ АЙЁМ

Булдоқлардай шилдираб, жўшиб
Баҳор айёми,
Ирмоқлардай шилдираб, жўшиб
Баҳор айёми,
Бир завоңига минг бир завоңи
Баҳор айёми,
Юрагимда тунлар қўшиқ
Баҳор айёми,
У тунлар бирдан, берухсат
Баҳор айёми,
Тунландай бирдан муҳаббат
Баҳор айёми,
Хайа учар,
Хайа беқарор
Баҳор айёми,
Утиб кетар тунларим бедор
Баҳор айёми.

Менга қўшиқ,
Севги бўлса бас
Баҳор айёми,
Демак, умрим ўтмади абас
Баҳор айёми,
Қўшигим ҳам,
Муҳаббатим ҳам
Дарахтдаги гуллардай кўркам
Баҳор айёми,
Аммо унинг мовасини кутмай
Баҳор айёми,
Сархушдирман ичгандайин май
Баҳор айёми.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ

ЯШНАДИ ХОНАМ

Бир ўрикдан бир қаричлик
Шоҳин олдим сиңдириб,

Яшнади сўнг хонам ичра
Қўларимни тўндириб,
Гулдон ичра зарра-зарра
Сув шимирди кун-баку,
Уй ҳавоси тугма-тугма
Гул очирди дўндириб,
Табиатдан ҳақ талабмай,
Сонингандим баҳорни,
Унинг кичик парчасини
Ола қолдим ундириб,
Ташқарида баҳор ҳали
Гоҳ уйғониб, гоҳ ухлар,
У уйғилан бошлаганмоқда
Тўхталмай ёндириб.

МАРҲАБО

Яна келди баҳор сарвеноз,
Севгим каби азиз, мурадас,
Баҳор, баҳор, қанотинги ёв,
Дилгингизда уйғотган ҳавас,
Гуллар бағзи,
Нур бағзи хандон,
Севги мисол тўймай васлига,
Мен бағринида кезмаман
Шодон,
Кирсам дейман, висол
Қасрига,
Бунча хушрўй,
Гўзалсан баҳор!

Юрагимда қат-қат газалсан,
Сента оташ муҳаббатим бор,
Ўйтам нурни эдингиз азал
Сан,
Лекин қалбда бир ўқинч,
Хамон,
Сен негурсан ташлаб ҳа
демай,
Ишқ зийнати янгол ва
армон,
Ез келади қўлда тутиб
най,
Муҳаббат ТУРОВОВА.

ЁМГИР ЁГАР ЭДИ...

Ёмғир ёгар эди...
Тинмай савалаб,
Ювиб кетди ўтлар гардини,
Ёмғир ёгар эди...
Тинмай савалаб,
Олиб кетди юрак дардини,
Ёмғир ёгар эди...
Қўйи зарқонил,
Чиниб келди отин
камчилаб,
Ёмғир ёгар кетди...
Сўнгра мисралар
Варақча тўкилди томчилаб,
Бекитилат УМРҚУЛОВ.

ЯНГИ СПЕКТАКЛ

Реклама ва ёлмонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/IV да Дон Карлос, 18/IV да Бехуада эхтиёткорлик (қуздур), ан) Дон Карлос (қуздур),
ҲАМДА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IV да Шоҳ Эдип, 18/IV да Афсона яратган инз (қуздур), Алишер Навоий (қуздур), 19/IV да Машаққатли йул,
МУЖИНИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17, 18/IV да «Севгишанлар хибони», 19/IV да Қалам қошиғим,
ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IV да Беш кунлик куёв, 18/IV да Улим, ларни ҳолдириб доғда (қуздур, соат 12 да), Биринчи бўса (қуздур),
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЛУЛИЛАР РЕВЮСИ» (неч соат 7 яримда бошланади),
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 18/IV да 2-абонемент бўлини олтинчи концерт-лекция «ДУСТИК ТАРОНАЛАРИ» (концерт-лекция қуздур соат 2 да бошланади),
КИНО
17, 18 АПРЕЛДА
Гул ва тош (2 серия) — «ЎЗБЕКСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (қуздур соат 10 ярим, қуздур 5 да),
Секрети чамон — «ЎЗБЕКСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (қуздур соат 10 ярим, қуздур 5 да),
Қора консулнинг ҳалокати (эр. талаб соат 11 яримда), Қочмиш (2 серия, қуздур соат 1 ярим, 5, неч 8 яримда); — САНБАТ СА-РОНИ,
Босни туғиллари (2 серия) — «ТОШКЕНТ СОВЕТНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (қуздур соат 10 ярим, қуздур 5 да), «СПУТНИК» (қуздур соат 12, 1, 4, 5 ва неч 8, 9 да), «КОМСОМОН 30 ЙИЛЛИГИ» (қуздур соат 12, неч 8 да),
Қора қуёш — «ЎЗБЕКСТОН», «ЧАНКА», «ВОСТОК» (қуздур ва неч қуздур),
Яшасин севги (2 серия) — «ЎЗБЕКСТОН» (қуздур ва неч қуздур),
Шпесарт қалъасидаги қувноқ даярлар — «КОМСОМОН 30 ЙИЛЛИГИ» (қуздур соат 10, қуздур 2 ярим, 4 ва неч 6 да),
Империянинг емирлиши — «СПУТНИК» (қуздур соат 11, қуздур 3, неч 7 да),
ЮТУҚЛИ ОМОНАТЛАР
57-ЮТУҚЛАР
ТИРАЖИНИНГ
РАСМИЙ НАДВАЛИ
Бу тираж 1971 йил 7 апрелда
Олмалиқ шаҳрида бўлиб ўтди.
Тошкент ва Сирдарё областларининг ҳамма омонат қасаласида қолган омонат сўрашчилик қўғишчи номерлари ютуқлар чиди.
Тошкент ва Сирдарё областларининг ҳамма омонат қасаласида қолган омонат сўрашчилик қўғишчи номерлари ютуқлар чиди.
Тошкент ва Сирдарё областларининг ҳамма омонат қасаласида қолган омонат сўрашчилик қўғишчи номерлари ютуқлар чиди.
Тошкент ва Сирдарё областларининг ҳамма омонат қасаласида қолган омонат сўрашчилик қўғишчи номерлари ютуқлар чиди.

Яна саҳон ЯНГИЛИКЛАРИ

ТИНЧЛИК ВА СОЦИАЛИЗМ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

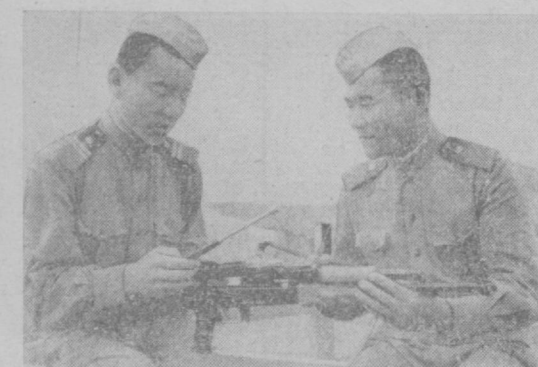
ПРАГА. «Лидова демократия» газетаси қўйилгандаги ҳафтада: Жаҳоннинг ҳозирги ҳамма проблемалари юзасидан таъминлаш принциплари ва юзасидан йўл тутган КПССнинг XXIV съезди Совет Иттифоқидан бошқа мамлакатларда ҳам катта аҳамиятга эгадир.
Газета совет коммунистлари партиясининг куралини бирлиги ва жинсийлиги ҳамда муштароқлик, озолик ва тарққийёт учун курашувни барча кучларнинг жинсийлиги таъкидлайди.
КПСС съездининг тарихий қарорлари коммунизмга бориш йўлидаги машаъл ва инсониятнинг порлок истибқолига ишонч ҳамда куч бахш этувчи манбадир.
ЛАГОС. Нигерия радиоси ва телевидениси «КПСС XXIV съездининг қарорлари ҳақлари

НИДЕРЛАНДИЯ ҲУКУМАТИГА СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ БАЁНОТИ

Амстердамдаги СССР савдо ваколатхонасига қарши жинсий хуруж қилинганлиги муносабати билан 15 апрелда СССР ташқи ишлар министрлигида Нидерландия элчисига Совет ҳукумати Нидерландия ҳукумати қўйилган баёноти топширилди.
Шу йил 15 апрелда ўтар кечаси номалум шахслар Нидерландиядаги СССР савдо ваколатхонасининг биноси олдида бомба портлатди. Портлаш натижасида савдо ваколатхонасининг ҳодимларидан ва уларнинг оила аъзоларидан бир неча киши жисмоний шикастланди. Турар-юк ва хизмат биналарида анча шикаст етказилди.
Савдо ваколатхонасининг ҳафсизлигини таъминламоқ ва унинг нормал ишлаганига шароит яратиб бермоқ учун Нидерландия маъмурияти азаллий чоралар қўрмаганликлари натижасида СССР савдо ваколатхонасига мана шундай жинсий хуруж қилинганлиги имконият туғилди. Нидерландия

КЕНГАШ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

ҚОҲИРА. 15 апрель. (ТАСС). Триполида ҳарбий аъзо бўлган араб давлатлари бошқарувидаги тўрт томонлама кенгаши бу ерда ўз ишини тамомлади. Кенгашда Бирлашган Араб Республикасининг президенти Анвар Садат, Судан революцион кенгашининг раиси Жаффар Нимейри, Сурия президенти Халфиз Асад ва Ливия революцион кенгашининг раиси Муамар Каддафи қатнашди. Кенгашда Фалястин озолини ташкилотли марказий комитетининг раиси Ясир Арафат ҳам ҳозир бўлди. Мен агентлигининг ҳабар беришича, кенгаш давомида Хартида қат-

Монголия Халқ армияси қўшинлари ҳарбий қуруллар, ҳозирги замон техникасини пухта ўрганишмоқда. Ўзларининг сийсий ва жанговар билимларини мустаҳкамламоқдалар. Су-ратда: Монголия Халқ армиясининг Н-хисиди. Сийсий ва жанговар тайёргарлик аълоҳиси Сүхэ-Батор ёш жангчи Насан (ўнгда) янги қурулди ўргатишмоқда.
А. ЕЛАНЧУК фотоси. ТАСС.

ПОИТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

НАФОСАТ БАЙРАМИ

Марказий «Юбилей» спорт саройи Тошкентдаги қишки спорт турлари муҳлисидан келган сеvimли даргоҳига айланган қолмоқда. Коксейчилар турини, «Муз устида балет» ансамбли гастролларидан сўнг ҳамшаҳарларимизни яна бир аjoyиб томоша кўтмоқда.
Поитахтимизда СССР фигуралар ушш федерацияси ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг физкультура ва спорт комитети томонидан СССР кучли фигурачиларининг кўргазмалари томошалари уюштирилди. Уларнинг иштирокчилари фақат мамлакатимиздагина эмас, балки жаҳонда ҳам машҳур ҳисобланадилар. Совет фигурачилари дунёнинг жуда кўп мамлакатларида аjoyиб зафар кўчиб кетмоқдалар.
24-25 апрель кунлари яна шу нафосат ва гўзаллик соҳиблари — фигурачилар Тошкент музи устига чиқадилар. Улар орасида жаҳон, Европа ва

СССР чемпионларини, олимпиада уйларининг голдларини кўрамак. СССРда хизмат кўрсатган спорт мастерлари ленинградлик Людмила Белоусова ва Олег Протопопов, москвалик Ирина Роднина ва Алексей Уланов, Людмила Пахомова ва Александр Горшков, халқаро классдаги спорт мастерлари ленинградлик Людмила Смирнова ва Андрей Сурякин, москвалик Татьяна Войтюк ва Вячеслав Жигалин, СССР спорт мастерлари Елена Жаркова ва Геннадий Карповосов, Галина Карелина ва Георгий Проскуряков, Татьяна Шаранова ва Анатолий Евдокимов, мамлакат чемпионлари ленинградлик Елена Александрова, москвалик Мария Титова, халқаро классдаги спорт мастери Сергей Червухин ҳамда Сергей Волков, Юрий Овчинников ва бошқалар шулар жумласидандир.
Т. ЮСУПОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

«АВТОМОБИЛЧИ» — КУЧЛИЛАР САФИДА

тақчилар билан куч синашишди. Ҳамшаҳарларимизга қарши майдонга тушган спартакчи қизлар ҳамжиҳатлик билан ўйнаб кетмак. Ленинград спартакчилари майдонга чиқди. «Автомобилчи» учун бир партияда алабта ғалаба қозонди. Шундай бўлди. Нева соҳилдан келган поллейболчилар «Автомобилчи» устида 3:1 ҳисобида ғалаба қозонди. Бу тошкентлик поллейболчиларнинг мамлакат 33-чемпионатида 19-март майдонга тушиб, биринчи марта мағлубиятга учрашган эди. Бу йўқотилган бир очко «Автомобилчи» учун қимматга тушган бўлди. Чунки яна бир учрашув бор эди. Чемпионатнинг «Спартак» командаси билан куч синашди, астойдил ғалаба учун интиқилар ва енгил чиқадилар.
Шундай қилиб, спортчиларимиз Ўзбекистон поллейбол тарихида биринчи марта олий лигага йўл намоа олдиди.
Маълумки, «Автомобилчи» аёллар командаси СССР биринчилигининг «Спартак» командаси билан берил иштирок этиб келади. Бу йиллар ичда тошкентлик во-

лейболчилар анча текис қатнашди. 1968 йилда худди бу йилдадек финалга ҳам чиқиди. Лекин Довечкин «Спартак» командасига 2:3 ҳисобида ютқазиб, олий лигага улолмай қолган эди.
Ушша даврда, — дейди команда устоди Ададий Израйлов, — «Автомобилчи» олий лигада ўйнашга қодир эмасди. Энди қизларимиз кучли коллективлар билан беллашганига тайёр.
Шундай қилиб, Ададий Израйлов, Александр Васерман, Анатолий Попатин устозлик қилган «Автомобилчи» янаги йилга 8 та кучли команда сафида олтин медаллар учун курашади. Ҳамшаҳарларимиз Киевнинг «Буревестник» командаси ўрнига қатнашишга.
«Автомобилчи» коллективи сўзи билан иш бир ақаллигини кўрсатди. Тошкент поллейболчилари партиясининг XXIV съезди олдидан ўз усталига мажбурий олиб, мусобақаларга пухта ҳозирлик қилиш ва олий лигага чиқишга мақсад қилиб қўйилган эди. Шунингдек, улар республикамнинг барча спортчиларига мурожаат қилиб, СССР халқларининг V спартакиадада фақат мукофоти ўринларини эгаллашга чидиришганиди. «Автомобилчи» қизларининг мақсади СССР халқларининг V спартакиадада мукофотли олтиндан ўрин олиш. Бу мақсадга Вера Дюнова, Людмила Ишмаева, Елена Шафнокова, Клавдия Лисенко, Людмила Величко ва Ирина Петрова каби моҳир ўйинчилар ҳамжиҳатлик таъфайи эришиш мумкин.
И. МУҲАММАДЖОНОВ.

МАРШРУТДАГИ ЮЛҒИЧЛАР

Кечки пайт «Шарқ» ресторанига бери қотмадан, кичкинаси гирдўғидадан келган янги киши кириб келди.
Улар пойгакага гош туриб, у ёқ-бу ёққа кўз югуртиришди. Сўнг тўртдаги чекке столни эгаллашди. Қўриқилган димонгари чор эди. Уларнинг. Оғири ўтиб кетаётган официантнинг баридадан ушлаб тўхтатди. Официантга жаҳл билан ўтиришди. Лекин интигиларга кўзи тушиши билан чек раси беришди.
Кечирасилар кўрмабман... Официантга бурчилган, таом, тақука ва кичимиларини лаҳзада стол устига келтириб қўйди. Ром-калар қўқитиришди. Дам ўтмай интигиларнинг кўзи сузилди, суҳбатлари қизди. Гирдўғидадан келган интигилар чалиштириб ҳамсуҳбатчи томон бўйинини қўздди.
— Бутун қалай бўлди? — сўради у.
— Интигилар беш сўм. — Сенчи?
— Мен сендан беш сўм оширибман...
Буларнинг суҳбатидан маълум бўлишича, улар 9-маршрутининг такси ҳайдовчилари бўлиб, шу кунни бири интигилар сўм, кичкинаси интигилар беш сўм давлат кассасига тушиши керак бўлган кунини ўмарибди. Улар ана шу текин пул ҳисобига маншат қилиб, ўринларидан қўзғалишди. Белини оғирмай чўнтакка қўрт-ден тушиб турган мўмай пул кишини не кўларга солмайди, дейсиз?! Лекин бунинг оқибати-чи?

Кунини олий ўқув юртлари шаҳарча-си билан «Шарқ» меҳмонхонаси ўртасида қатнайдиган маршрутлик такси машина хизматидан фойдаланами. Бу йўловчилар учун ҳар томонлама қулай транспорт. Йўловчилар ўз вақтида халол алоқа эгаллаш ҳайдовчилардан мингтадорлар. Лекин, баъзи такси ҳайдовчилар, биринчидан, машинага пормадан олтиқ кишиларни олишди, кичкинадан, ҳар рейсда тўрт-беш, баъзан бундан ҳам олтиқ йўловчилар билан беришмади. Айниқса, йўлда тушиб қолганлиги кишилар олтиқ шоферларга қўл келди. Ҳар рейсда шу каб аҳвол тақдорларидан бўлса, давлатга қанча зарар келадил? Бундай ҳаромхўрларнинг танооини тортиб қўйиш керак!...
Икки ишлар бўлимининг ҳодимлари меҳнаткашларнинг шу ҳақини талабсини ҳисоба олиб, уларнинг шикоятлари юзасидан маршрутлик йўловчиларга қандай хизмат қилаётганликлари текшириш учун рейд бригадаси тўзди. Бригада ишига ОБХС ҳодими Т. Холматов бевоасита раҳбарлик қилди. Бу ишга халқ дўрунча кишилар жалб этилди. Текшириш жараёнида баъзи қўл эгри такси ҳайдовчилар сезиб қолмасди, учун текшириш вақти-вақти билан ўтказилди. Масалан, бир кунда 4-5 рейс текширилди. Бир неча кун ўтган текшириш тақдорланди. Натижа шуни кўрсатдики, кўпчилик шоферлар ўз вақтидаги халол бажармоқдалар. Машинага белгиланган нормадан олтиқ одам олмай, графки бўйича қатнамоқдалар. Шу билан бирга давлат кассасига тушиши керак бўлган пулга хиёнат қилмаётган баъзи шоферлар ҳам борлиги маълум бўлди. Ана шун-

дай қўл эгри ҳайдовчилардан айримларини ташиштирамиз.
Г. Б. Вокс қўл юрда-ю, кўзи пудда, у «Шарқ» меҳмонхонасида олий ўқув юртлари шаҳарчасига ўн беш минутда этиб келди. Шу вақт ичда тўрт йўловчилар 25 ти-йилдан олиб, билет бермай пулни чўнтакка урди. Шаҳарчадан меҳмонхона томон йўл олган Н. П. Першин ҳам ўн тўрт минут ичда бир сўм ишлади. Ундан сўнг кетма-кет этиб келган ҳайдовчи Р. А. Бикмулин ҳам бир сўмга аёз бўлиб, йўлга йўналди.
Ҳайдовчилардан А. А. Ақромов, П. Қодиров, А. Г. Мировов уларга қаратали бироз «нисовли» экан. Чунки уларнинг ҳар бири ўт йўловчи билан бермай, 75 ти-йилдан чўнтакка олибди. Бу йўл-чиқар пойтахтичидаги 2519-ав-токолоннадан меҳнатларига яраша яхшигина маош олишди.
Шаҳримизнинг Қорасарой кўчасида йўлланган 1-такси томон паркидаги айрим шоферлар ҳам юқоридagi ҳамкасбларидан қоллишмади. Бу паркида Х. Умаров деган шофер ишлайди, агар унинг оғидан тутиб турмасе, «юлдузи бенаровон урадиган» қилинган экан, у 9-маршрут бўйича бир рейсда 2 сўм 50 ти-йил билан йиртмай жиғилдонида урди. Шу паркида ишлайдиган такси ҳайдовчилар — Рустам Умаров, Г. Салимов, Н. Усмоновлар ҳам ўз қилмишлари билан халол ишлайдиган ҳамкасблари шаъига до туширишганиди. Агар давлат кассасига кўз олайтирувчи бу балон нафслар ҳар ўн тўрт-беш минутда бир сўмдан ўмариб қоллидиган бўлса, уларнинг чўнтакка қўнган 20—25 сўм текин пул келиб тушишига шўбоҳ қилмасе ҳам бўлади.
Текширишда тушмуқидан илган юқоридagi каби ҳаромхўрлар ҳақидаги материаллар расийлаш-

тирилиб, тегишли чора қўриш учун биринчи таксомотор парки (директор Нисонов) ҳамда 2519-ав-токолонна (бошлиғи Шомиллов) раҳбарларига ҳавола қилинган эди. Афсуски, улар қаттиқроқ чора қўрмадилар.
Оқибатда яқинда ўтказилган таи-роини текширишда айрим шоферлар томонидан давлат ҳақига юқоридagi каби хиёнат қилиш ҳоллари давом этаётганлиги аниқланди. Масалан, 2519-автоколонна шофери С. Г. Назаров, В. В. Куртис, Г. Б. Вокс ва бошқалар томонидан ҳар рейсда уч-тўрт кишига билет бермай, пулни чўнтакка уриб қоллишганлиги маълум бўлди.
Қўриб турибдики, автоколонна ва таксомотор парки раҳбарлари айрим ҳодимларнинг йўловчини бўш қўлиб юборишган. Ҳайдовчилар устидан контроль ўрнатилма-ган. Уларнинг ишн тез-тез текши-рилиб турилмаган.
Эндиликда бундай ачинарли аҳ-волга бенарволик билан қараб келмаётган таксомотор парки ва автоколонна раҳбарлари нима де-йишар экан?!
Р. ИУЛДОШЕВ,
Октябрь район ички ишлар бўлимининг ОБХС бошлиғи.
М. ИБРОҲИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мах-сус мухбири.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.